

STREET ART WANDELING GWP5 BRUSSEL (22 september)

van het kanaal via het centrum, Matongé tot aan het Flageyplein

Deze wandeling van ongeveer 5 kilometer staat in het teken van 'urban culture' of stedelijke cultuur. Je zal veel voorbeelden zien van graffiti en street art.

Het wandeltraject leidt je vanaf het Saincteletteplein door het centrum van Brussel tot aan het Warandepark.

Veiligheid voor alles

Je zult enkele drukke wegen, soms met tramsporen, moeten oversteken. Respecteer de verkeersregels. Gebruik de trottoirs en de zebrapaden. Let op de verkeerslichten.

Brussel is helemaal geen "hellhole", zoals een voormalig Amerikaans president beweerde. Maar uiteraard kent Brussel ook vormen van criminaliteit. Neem daarom de gebruikelijke maatregelen:

- blijf steeds in groep
- neem geen waardevolle zaken mee die je niet nodig hebt
- steek je portefeuille op een veilige plaats
- gedraag je op een correcte manier

Heb je een ongeval, geraak je door omstandigheden niet op tijd op de plaats van afspraak? Contacteer dan één van de leerkrachten via de nummers op de website of onderaan dit blad.

We wensen je een prettige en kleurrijke wandeling.

- Groep 1: Eppo, Shahab, Laurens, Sete en Lucan
- Groep 2: x
- Groep 3: x
- Groep 4: x
- Groep 5: x
- Groep 6: x
- Groep 7: x

INTRODUCTIE

Street art, what's in a name?

Alvorens we gaan stappen, een kleine houvast. Deze wandeling gaat over urban culture, vooral over graffiti en street art. Maar wat is dat: "graffiti"? "Street art"? Wat is het verschil? Eerst en vooral is het goed om weten dat er voor straatkunst geen regels zijn. Om het toch enigszins verstaanbaar te maken, gaan we de fresco's en andere kunstwerken die we op straat tegenkomen, opdelen in twee categorieën: graffiti en street art.

Graffiti

Graffiti is *the real stuff*, van de stoere nachtraven. Moet voldoen aan vijf kenmerken: met de spuitbus, illegaal, tijdelijk, vrij van vorm en vrij toegankelijk.

- De spuitbus, dat is de fameuze aerosol. Oorspronkelijk lege bussen haarlak of andere cosmetica die de graffeurs van het eerste uur gaan vullen met verf. Tegenwoordig te koop in allerlei graffiti-shops.
- Graffiti is altijd illegaal, ergens op straat zonder toelating. Meestal dus ook nachtwerk, met maten die op de uitkijk staan voor de politie.
- Als je ergens in de stad een ongewenste/ongevraagde tekening maakt, dan is de kans groot dat die door de eigenaar van het gebouw of door het stadsbestuur weggehaald wordt. Graffiti is dus per definitie tijdelijk, van voorbijgaande aard, een kort leven beschoren. Misschien wordt het werk morgen al verwijderd. Of wie weet, staat het er binnen tien jaar nog...
- Graffiti is straatkunst. Op straat zijn er per definitie geen normen, geen regels, je bent vrij om te doen wat je wilt. Je leert de stijl ook op straat, los van enige kunststroming. Dus geen pointillisme, expressionisme, pop art of surrealisme. Enfin, dat laatste misschien wel.
- Je moet geen ticket betalen om de straatgalerij te bezoeken. De muurschilderingen zijn gewoon op straat, vrij toegankelijk voor alle voorbijgangers. In het zicht van iedereen die het al dan niet wil zien.

Graffiti valt uiteen in drie subcategorieën: tag, flop en graff.

- Een tag is niet meer dan een schuilnaam, in één kleur. Het is een manier om je artiestennaam snel, liefst op zoveel mogelijk plaatsen en goed zichtbaar aan te brengen. Het is de vorm van illegale graffiti die de meeste aversie opwekt, maar als je er naar leert kijken, zal je zien dat er mooie, kunstzinnige tags zijn, naast minder geslaagde 'handtekeningen'. Het lijkt ondoordacht, toch zit er in een tag meer meesterwerk dan je zou denken. Het moet zeer snel gaan, al je 'handtekeningen' moeten op elkaar lijken en er moet een zekere 'flow' in zitten. Taggers hebben een *book* waarin ze eerst wekenlang zitten te 'kribbelen' vooraleer ze de ideale tag bereikt hebben en met de spuitbus op straat aan de slag gaan.
- Een flop is veel groter dan een tag en bestaat meestal uit drie tot vijf grote ronde letters in twee kleuren. Het is opnieuw een manier om je naam op straat aan te brengen, maar het is iets arbeidsintensiever. Het duurt langer, je hebt dus ook meer kans om gepakt te worden. Je herinnert je wellicht nog de vele oude treinwagons volgespoten met ronde letters? Tegenwoordig moet je aan het kanaal zijn voor flops, de Brusselse kanaalwand is een ware kunstgalerie in open lucht.
- Een graff is de meest uitgewerkte vorm. Het is een volledige tekening die uren, soms dagen in beslag neemt om af te werken. Dat doe je dus niet zomaar ergens op straat, eerder op een afgelegen plek of in een gedoogzone. Graffs zijn kleurrijk, beelden soms personages, dieren, landschappen uit, of zijn abstract.

Street art

Street art is al wat niet voldoet aan de vijf vereisten van de graffiti. Dat zijn dus alle nieuwe straatkunstvormen: papieren collages, stickers, stencils, schilderijen, mozaïeken, *yarn bombing* (wildbreien: een voorwerp versieren met aan elkaar gehaakte, gebreide of genaaide lapjes), videoprojecties, *graffitectuur* (graffiti + architectuur) of objecten of installaties in de stad.

Hoe zit het dan met graffiti die legaal worden aangebracht, tegen vergoeding? Wel, de nachtelijke mannen van de straat zijn intussen ook al veertig of vijftig geworden, hebben kinderen en rekeningen te betalen. Sommigen zijn de boetes en het clandestiene werk beu, en willen graag een vergoeding krijgen voor hun kunst.

Maar toch: sommige graffeurs zullen zeggen dat de categorieën hierboven je reinste larie zijn. De eerste regel is dat er geen regels zijn.

WANDELPARCOURS

Loop ons verblijf langs rechts buiten en wandel de Werkhuizenstraat uit (± 200m) tot aan het Sainteletteplein.

Op het kruispunt: steek eerst de Kleine Ring (de Leopold II-laan) over en steek daarna rechtsaf het kanaal over via de Saintelettebrug.

Let bij het oversteken van het kanaal op de vele **STICKERS** op de metalen reling.

De sticker-cultuur komt uit Californië, waar skate- en surfmerken stickers uitdeelden aan hun klanten, die er op hun beurt voor zorgden dat de merken overal te zien waren: op palen, muren, ramen, bushokjes, in de toiletten van trendy cafés... Van gratis reclame gesproken!

Op de brug zie je van alles, gaande van hoogst originele, handgemaakte zelfklevers tot industrieel gedrukte stickers zonder enige kunstzinnigheid. Je loopt wellicht voorbij "Ta Gueule" van Porko Gang met het logo van de stad Brussel. Dat is werk van de Vlaams-Brusselse rapgroep Stikstof (met Zwangere Guy als bekendste rapper). Een andere reeks stickers is alomtegenwoordig: "J'existe", "Je suis partout" en "Fuck Thierry Jaspert", allemaal van de hand van **Thierry Jaspert**, een Luikse 'parvenu', die alomtegenwoordig wil zijn. Hij komt niet uit het graffiti-milieu en wordt geminacht door de zware jongens van het illegale nachtwerk.

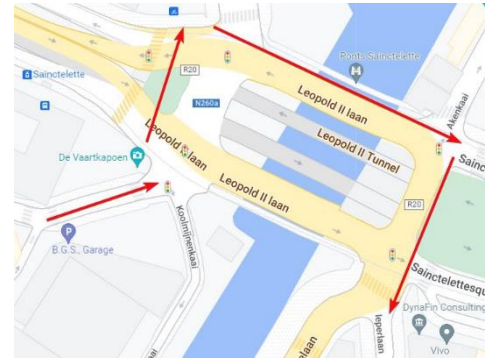
Op het pleintje voor het gebouw van Brussels by Water hebben we een mooi zicht op de grote graffiti-wall van de **KOSMOPOLITE ART TOUR**.

Van links naar rechts zien we de octopus van **Dzia**, de doodskop van **Steve Locatelli**, een reeks huisjes, een afgerukt hoofd, het jongetje van Denis Meyers en de krokodil van **Gijs Van Hee**. **Denis Meyers** uit Doornik tekende het jongetje en schreef de woorden rondom de tekeningen. Hij is een van de bekendste straatkunstenaars van ons land, studeerde ook aan de prestigieuze École Supérieure des Arts Visuels de La Cambre en is de kleinzoon van Lucien De Roeck die het bekende sterlogo van Expo '58 tekende.

In het hoekpand achter ons zit het HuisvandeMens Brussel (unie van vrijzinnigen en humanisten) en daarachter ligt het Kaaitheater in een prachtig art-decopand en het nieuwe Kanal-museum, een bijhuis van het Parijse Centre Pompidou. Steek aan de lichten opnieuw de drukke Kleine Ring over en wandel aan de overkant de Ieperlaan in.

We lopen tussen mooie, grote art-decopanden met op de benedenverdiepingen groothandels in mediterrane producten. Hier was de eerste vroegmarkt van Brussel. Na de Eerste Wereldoorlog verhuisde die enkele kilometers naar het noorden langs het kanaal. De straatnamen Ieper- en Diksmuidelaan zijn een hommage aan deze steden die tijdens WOI zwaar beschadigd werden.

Loop de Ieperlaan af tot aan de tramsporen in de waterpartij. Steek over en volg het rechte pad onder de lindebomen van de middenberm. We lopen hier op de drooggelegde kaaïen van de 16de-eeuwse Brusselse binnenhaven. Dat zie je ook aan de straatnamen: Schuitenkaai rechts en Kalkkaai links. Wandel via de rechterkant tot aan de Sint-Andriesstraat, langs de petanquebaan en het klimrek.

Aan de pingpongtafel heb je zicht op een kleurrijke muurschildering die de hele zijgevel van een huis inneemt. Geometrische vormen en primaire kleuren zijn het handelsmerk van **Elian Chali**, een Argentijn die dit fresco maakte tijdens de Nuit Blanche van 2015. Chali neemt vaak de vorm van de muur op in zijn werk. Zo zie je hier de omtrek van het huis weerspiegeld in het schilderwerk.

Nog steeds aan de pingpongtafel: draai je om en kijk linksboven.

Hier heb je een mooi zicht op een werk van **BOZKO**, de bekendste graffiti-kunstenaar uit Bulgarije. Hij plaatste deze gigantische graffiti in 2018 in het kader van Balkan Trafik, een festival in BOZAR dat de muziek en de cultuur van de Balkan in de schijnwerpers zet. De oude man op een schommel was niet de eerste keuze van BOZKO. Hij had liever een schattig elfje geveerd, maar voor de eigenaar van het gebouw waren er te veel connotaties met druggebruik. BOZKO moest een nieuwe tekening insturen. Meteen een teken aan de wand voor het Street Art Parcours van de Stad Brussel. Als de artiest zijn ding niet mag doen, wordt artistieke vrijheid ondergeschikt aan recuperatie voor een ander doel, namelijk citymarketing.

Wandel verder langs het Monument voor de Oorlogsduij. Zie je schuin links het kleurrijke openbaar toilet? OakOak heeft het omgetoverd tot een gigantische cupcake.

OakOak (spreek uit: wak-wak) is een Franse straatkunstenaar die door het Street Art Parcours van de stad Brussel naar deze wijk is gehaald om stedelijke imperfecties recht te zetten, of creatief aan de slag te gaan met straatmeubilair. Deze street art-stijl heet 'urban hacking'. Geef toe dat het toilet er nu lekkerder uitziet!

Steek de straat over in de richting van de fontein en de kerk, dit is de Baksteenkaai. Houd de fontein aan je linkerkant, je wandelt over de 'Vismet'. Wandel langs de waterpartij die een herinnering is aan de vroegere havenkaaien.

1. Van welk Nederlands woord is 'Vismet' de Brusselse dialect-versie?

Aan het begin van de waterpartij neem je het eerste steegje rechts, de Land van Luikstraat.

Bijna aan het eind van het straatje is er rechts de **ALICE Gallery**. De kunstgalerij van Alice van den Abeele en Raphaël Cruyt wil urban art, een mix van hedendaagse kunst en street art in de kijkers zetten.

Loop het steegje uit en sla linksaf de Vlaamsesteenweg in. Aan de linkerkant, in het nummer 9, vind je café Roskam. In Brusselse kunstmiddens is dit een bekende ontmoetingsplaats: Jan Decorte, Dominique Deruddere en de betreurde Arno waren hier de voorbije jaren vaste klanten. Iets verder kom je op de Oude Graanmarkt, het laatste dok van de voormalige haven van Brussel.

Op het hoekpand rechts, de Librairie Sainte-Catherine, zie je vanop het plein in een raam op de eerste verdieping een PacMan-achtig wezen. Dit pixel-monstertje is van de hand van de Fransman **INVADER**. Op zijn website kan je alle plekken zien waar zijn 'world invasion' z'n sporen naliet. Er zijn zo'n 4000 invaders in 80 steden verdeeld over de vijf continenten, goed voor naar verluidt één miljoen pixels. In Brussel zijn een 20-tal wezentjes te vinden. Hoewel anoniem en altijd gemaskerd, is hij een van de meeste populaire *street artists* ter wereld.

Sla rechtsaf, wandel onder de platanen langs de terrassen van De Markten, het Gemeenschapscentrum voor de Nederlandstalige Brusselaars. Steek de Dansaertstraat over en blijf de Oude Graanmarkt volgen. Na een bocht naar links komen we voorbij wat trendy shops aan de Kartuizersstraat.

Op de hoek aan de overkant vallen meteen drie grote stencils op. Deze tekeningen zijn van **STROKAR**, een interdisciplinair street-artplatform, opgericht door graffiti-aficionado's Alexandra Lambert en Fred Atax. (Inter)nationale *street artists* brengen hun interpretatie van foto's van Atax op straat aan.

Stencil of sjabloon is een techniek waarbij de kunstenaar op voorhand de vorm uitsnijdt in karton of plastic om hem nadien met een spuitbus aan te brengen op straat. Per kleur heb je een verschillend sjabloon nodig. Voor deze stencils in zwart-wit en vier tonen grijs zijn zes verschillende sjablonen gebruikt. Echt mierenwerk! Gelukkig kunnen tegenwoordig 3D-printers het werk voor ons doen.

Links van de stencils, boven de deur, hangt de kop van Brussels bekendste chansonnier. Het blijft een raadsel wie achter deze portretten zit.

2. Over welke chansonnier hebben we het?

Het standbeeldje op de tegenoverliggende hoek is **Zinneke Pis**, als 'onzuivere' straathond het symbool van de Brusselse diversiteit. Met zijn 183 geregistreerde nationaliteiten is Brussel (na Dubai) de meest diverse stad ter wereld. De tweejaarlijkse Zinneke Parade toont multicultureel Brussel in al zijn *splendeur*. Het was oorspronkelijk de bedoeling dat deze straathond, net als Manneke en Jeanneke, echt zou plassen. Het buisje is voorzien, maar het plan werd om veiligheidsredenen niet uitgevoerd. Als oplossing brengt een anonieme straatkunstenaar om de zoveel maanden wat gele verf aan op het paaltje naast de hond...

Boven Zinneke Pis hangt nog een Space Invader. Die is nog beter zichtbaar wanneer je oversteekt naar de Sint-Kristoffelstraat.

Volg de Sint-Kristoffelstraat verder en steek rechtdoor de Van Arteveldestraat over. Vervolg de Sint-Kristoffelstraat tot op het bomenpleintje op het einde van de straat.

Links achterom zie je het portret van Ihsane Jarfi die in april 2012 in Luik slachtoffer werd van een homofobe moord. Het Rainbow House Brussels bestelde ter gelegenheid van de Gay Pride 2018 dit fresco bij **Anthea Missy**, ter herdenking van de jongeman. Verderop zullen we nog werk zien in opdracht van het Regenbooghuis, dat verschillende Franstalige en Nederlandstalige LGBTQI+ (lesbienne, gay, bi, trans, queer en intersex-) verenigingen herbergt én de organisator is van de jaarlijkse Pride.

Neem linksaf de Rijke Klarenstraat. Aan de overkant zie je de glazen gevel van Les Riches Claires.

Het gebouw herbergt zowel het Franstalige cultuurcentrum van de stad Brussel als de Franstalige bibliotheek. De gevel werd opgefleurd door **Eyes-B** en **Parole**, die ook bekend is om zijn kalligrafieën.

Sla even verder de Groot Eilandstraat in. Bij de eerste straat links kan je niet naast de verrassende muurschildering van MR DOODLE en TREEPACK kijken.

De Britse kunstenaar **Mr Doodle** (Engels voor 'gekrabbel') tovert elke witte ruimte om in een heel eigen universum, bevolkt met vreemde wezens en alomtegenwoordige ogen. Zijn enige werktuig is een markeerstift. Op YouTube kan je zien hoe hij een hele hotelkamer inkleurt. Indrukwekkend. Deze muur ging hij te lijf samen met Treepack uit Leuven, in opdracht van de tegenover liggende school Anneessens-Funck. Het effect lijkt erg op het werk van (wijlen) de bekendste graffiti-kunstenaar ter wereld, Keith Haring.

Loop linksaf de Eclipsstraat in voor een van de mooiste graffiti's van het Gewest.

Hoewel de overgrote meerderheid van de straatkunstenaars mannen zijn, eisen ook vrouwen hun plek op! In het kader van de Internationale Vrouwendag (8 maart) plaatst het festival **La Belle Hip Hop** vrouwelijke kunstenaars in de kijker. Hier kregen de dames carte blanche om een collectief werk te creëren. We komen voorbij graffiti van de hand van Shiyvart, Miss Chelove, Enny, Skres en LAEC. Let op de mooie woordspeling op het einde: "Sœur Yes Sœur".

Sla op het einde van de straat rechtsaf. Aan de 'piétonnier', het autovrije deel van de Anspachlaan nemen we links en dan de eerste rechts, de Plattestein. Dan meteen links de Lollepotsstraat in, een vergeten achterafstraatje dat het Rainbow House omtoverde tot een openlucht street-artgalerie met werken die de seksuele diversiteit vieren.

De eerste reeks portretten is van de Griekse **Fotini Tikou**. Sluitstuk is een tekening van de Duitser **Ralf König**, met een tiental homo's, travestieten en lesbiennes die niet onomstreden is. Over het werk heeft iemand uit protest de woorden "TRANSFOBIA" en "RACISM" gespoten. Sommige personages zouden een racistisch, seksistisch of nog *fatphob* karakter hebben. Striptekenaar König, bekend in het Duitse homomilieus, trachtte de diversiteit van de beweging in kaart te brengen, met het nodige gevoel voor humor, "met stereotypen, het zijn stripverhalen, karikaturen". Maar dat valt blijkbaar niet bij iedereen in de smaak...

Op het einde van de Lollepotsstraat nemen we de Kolenmarkt rechtsaf. We zijn in het centrum van de Brusselse homowijk en lopen voorbij het Rainbow House (nr 42). Vanop het terras van Taverne Plattestein zie je twee interessante muurschilderingen. Geen street art maar wel onderdeel van de Stripmurenreeks van de Stad Brussel.

Brussel is naast de hoofdstad van België, Vlaanderen, Europa, art nouveau, wafels, chocolade, frietjes, bier en Zeeuwse mosselen ook de hoofdstad van de negende kunst: het stripverhaal. Vanaf 1989 worden de blinde muren van de stad, vooral langs de saneringswerken voor de overkapping van de Zenne, opgefleurd met **striptekeningen** om sluikstorten, illegale graffiti en wildplassers tegen te gaan. Intussen zijn er een zestigtal, verspreid over de stad Brussel en Laken.

Boven het terras van taverne Plattestein zie je een koppel waarvan het geslacht niet duidelijk is. Een knipoog naar de holebibuurt. De straat is een rivier, verwijzend naar de Zenne die hier ooit stroomde. Dit werk, Ragebol, is van striptekenaar **Frank Pé**. Aan de overkant van de Lombardstraat zien we privédetective Victor Sackville, getekend door **Francis Carin**. Het werk is mooi geïntegreerd in de wijk want we kunnen de straat, de Goede Bijstandskerk en zelfs de lantaarn herkennen.

We steken de Lombardstraat over en vervolgen de Kolenmarktstraat richting de Goede Bijstandskerk. Net voor de terrasjes slaan we linksaf de Lieve Vrouwbroersstraat in. We steken de Zuidstraat over en lopen tot voorbij Manneken Pis.

Net voorbij 's werelds bekendste plassertje zie je rechts de platenzaak Arlequin (Eikstraat nr 7) met stencils van Jef Aerosol. Deze zestiger uit Rijsel is een van de peetvaders van de street art, ook in Brussel waar hij nog steeds actief is. Op de gevel van Arlequin worden vier muzikanten afgebeeld en, verstoppt om het hoekje, nog één.

3. Geef de namen van de 5 muzikanten.

Enkele meters verder achter de hoek, een voorbeeld van een commerciële straattekening, ter promotie van de vuurwerkwinkel.

Loop de Eikstraat verder omhoog tot aan je rechterkant een gigantische versie van Manneken Pis opdoemt.

HMI van de Brusselse hiphopcrew CNN brengt hier hulde aan ons bekendste ketje met Manneken Peace. Minstens honderd keer groter dan de echte, werd de tekening ingehuldigd op 21 september 2013 ter ere van de International Day of Peace en van 30 jaar Belgische hiphop.

Loop voorbij het museum waar je honderden kostuums van Manneken Pis kunt bewonderen, en neem de eerste straat rechts. Deze Villersstraat brengt je naar de Villerswal: een restant van de eerste stadswal rond Brussel uit de 12e eeuw. Op het einde van de straat draai je rechtsaf en dan links de Cellebroersstraat omhoog. Aan de lichten neem je rechts tot aan het skatepark op de middenberm.

Dit skatepark is zo'n vijftien jaar geleden aangelegd door Recyclart, het kunstencentrum dat 20 jaar lang onderdak vond in en rond het station Kapellekerk, in ongebruikte lokalen van de NMBS onder de Noord-Zuid-verbinding. Deze ondergrondse treinverbinding verbindt de stations Brussel-Noord, Brussel-Centraal en Brussel-Zuid.

Om de sporen te zien, loop je even de houten trapjes omhoog. Je hebt een indrukwekkend zicht op de sporenbundel, op de sociale hoogbouw van de Marollen en op de Zuidertoren bij het Zuidstation.

Het skatepark wordt elk jaar opnieuw geverfd tijdens het Ursulinenfeest, dat banden tracht te smeden tussen de jongeren op het plein en de bewoners van het rusthuis ernaast. Recyclart is in 2018 naar Molenbeek verhuisd, maar zorgde er wel voor dat deze wijk twintig jaar lang dé place-to-be was voor underground cultuur in Brussel. Daar hoort de nodige graffiti bij. Het internationale publiek dat over de vloer kwam in het cultuurcentrum, liet zijn sporen na in de straten voor en achter het station Kapellekerk, alsook in de tunnels onder de Jonction.

Loop naar de ingang van de Kapellekerk en dan naar het plein er net links achter. Je komt voorbij een standbeeld van Bruegel (door Tom Frantzen). Wandel linksom naar het frietkot even verderop, en in het verlengde daarvan verder tot aan het begin van de Hoogstraat (bowling en benzinestation). Aan het benzinestation ga je rechtsaf de verkeersvrije Rollebeekstraat in.

Op de gevel van de bowling zie je een tweede fresco in het kader van het project 'Bruegel meets street art'. **Freddy Lebbe** heeft hier het werk "Val van de opstandige engelen" van Bruegel in een straatkleedje gestopt omdat het picturale universum van het schilderij hem aanspreekt. Het is een vrij waarheidsgetrouwe kopie maar dan wel met een nieuwe techniek: de aerosol spuitbus.

Rechts van het fresco zie je nog een Pacman.

Loop omhoog doorheen de pittoreske Rollebeekstraat tot aan de Zavel, wijk van antiek, dure restaurants en chocolade. Hier is geen plaats voor graffiti. In de toeristische wijken verwijdt de stad tags binnen de 24 uur. Dat werkt ontmoedigend.

Loop langs de rechterkant van de Grote Zavel tot aan de Zavelkerk, steek aan de lichten de Regentschapsstraat over en blijf klimmen. Via de Kleine Zavel, een van Brussels mooiste parkjes, komen we aan het Egmontpaleis.

Ga links de Karmelietenstraat in en na de indrukwekkende Albertkazerne rechts de Kernstraat in (geen naambordje). Dan links, de trappen op van de Ezelstraat.

Dit is een smal gangetje met achteraan rechts tags en graffiti van **Parole** en links werk van **Eyes B**. Deze tekeningen kwamen er in opdracht van de handelaars van de Naamsestraat in samenwerking met het Brusselse Street Art Parcours. De Naamsestraat is de laatste jaren aan het heropleven.

Volg de Naamsestraat rechtsaf en omhoog. We komen voorbij verschillende fresco's, onder meer van KOOL KOOR op een rolluik (nr 64).

Het duurde 15 à 20 jaar alvorens graffiti vanuit de Bronx in New York naar Brussel overwaaide. De eerste pijler van de hiphop die voet aan wal kreeg in Brussel was breakdance. Dansers waren vooral in stationshallen te zien, onder meer in het Noordstation. In New York waren in trein- en metrostations vooral de graffeurs actief. Een Brusselse kunstgaleriehouder raakte geïntrigeerd en nodigde één van de artiesten, KOOL KOOR, uit voor een tentoonstelling in 1982. In 1984 kwam hij terug voor een tweede expo, en is gebleven. KOOL KOOR werd een van de peetvaders van de Belgische graffiti. 35 jaar later woont hij nog steeds in Brussel. De graffiti op het rolluik is ondertussen beklad door anderen (die hun klassiekers niet kennen!), maar de artiest wil het werk "restaureren".

Loop de straat verder omhoog, aan het einde kom je aan de Kleine Ring. Steek die over tot aan metro-ingang aan de voet van de hoge Bastiontoren.

Draai je om en kijk terug naar de Naamsestraat. Bovenaan hotel Chambord zie je een mooie pimpelmees. **Steve Locatelli** wilde eigenlijk een grote doodskop spuiten, zijn handelsmerk. De schedel bewijst volgens Locatelli dat mensen onder hun huid allemaal gelijk zijn. Dat was niet naar de zin van het hotel, dat zijn fiat moest geven voor het fresco. Locatelli's tweede voorstel werd ook afgekeurd, waarop hij dan maar een schattig vogeltje voorstelde. Erg mooi, maar pure recuperatie.

We gaan de Elsenesteenweg niet in, maar gaan door 'Galerie Porte de Namur' onder de Bastion-toren, in de hoek van het pleintje. Dit is één van de twee galerijen waar kappers, wisselkantoren en reisbureaus voor een Afrikaanse sfeer zorgen. We zijn in Matongé. Aan het eind van de galerij lopen we rechts de Waversesteenweg in en komen een honderdtal meter verder opnieuw in de Elsenesteenweg. We slaan rechtsaf en zien al snel aan de linkerkant het grote, beschilderde doek boven de Etam-winkel achter de bushalte 'Naamsepoort'.

Het is een print van een schilderij van **Chéri Samba**. Hier beschouwen we dit niet als street art, maar in Congo wel. In Kinshasa zijn er buiten de blanke ambassadewijk Gombé geen kunstgalerijen. Als je het als kunstenaar wil maken, moet je inventief zijn. Kunstschilders gaan vaak levensgroot te werk op gevels van huizen. Zo ook Chéri Samba, een van de bekendste Congolese schilders. Hij zit hier aan de "Porte de Namur, Porte de l'Amour" omringd door alle mogelijke clichés over de Matongéwijk: bakbananen, pagnestoffen, ronde achterwerken, kappers, drukke gesprekken op terrasjes met veel bier...

Hier eindigt de street-art-wandeling. We begeven ons nu naar het Warandepark. Ga terug naar de Naamsepoort, voor je zie je de pimpelmees van Steve Locatelli. Steek de kleine ring opnieuw over aan de lichten en ga rechtsaf langs de hoofdzetel van Axa. Iets verder zie je links het omstreden standbeeld van Leopold II, met daarachter de tuinmuur van de achterkant van het Koninklijk Paleis. Wandel langs de muur (het paleis aan je linkerkant) naar de voorkant van het paleis. Je komt op het Paleizenplein, het decor van het militaire défilé op de nationale feestdag. Gebruik de twee zebrapaden om het park langs de hoekingang recht voor je binnen te wandelen. Wandel langs de binnenzijde van het hek tot het midden van het paleis. Dit is de werkplek van koning Filip (hij woont met zijn gezin in Laken). Jaarlijks tussen 21 juli en eind augustus kan je het paleis gratis bezoeken. Achter je in het park zie je een achthoekige fontein, links achter deze fontein op een klein heuveltje staat de muziekkiosk. Daar spreken we af, ten laatste om 15:30.